

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวางซึ่งทำการสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงวิพากษ์ของอาจารย์พยาบาล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 68 คน มาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 47 เห็นด้วยอย่างมากว่าการคิดเชิงวิพากษ์เป็นทักษะและคุณสมบัติที่นักศึกษาพยาบาลพึงมี ร้อยละ 47 เคยใช้เทคนิควิธีการสอนเพื่อช่วยการพัฒนาคิดเชิงวิพากษ์ในนักศึกษาพยาบาล และเพียงร้อยละ 27 เคยประเมินการพัฒนาคิดเชิงวิพากษ์ในนักศึกษาพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างให้ความหมายของการคิดเชิงวิพากษ์เช่นเดียวกับการคิดเชิงวิเคราะห์ (88.4%) การคิดอย่างมีเหตุผล (87.0%) การคิดเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (68.1%) การคิดอย่างไตร่ตรอง (65.2%) กระบวนการแก้ไขปัญหา (63.8%) การคิดเชิงตรรกศาสตร์ (55.1%) และการคิดเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง (50.7%) สำหรับลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์นั้นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าควรมีลักษณะดังนี้ มีเหตุผล (92.8%) ช่างวิเคราะห์ (91.3%) มีใจเปิดกว้างการยอมรับฟังความคิดเห็นแม้ว่าจะแตกต่างกับความคิดเห็นของตน (91.3%) และช่างสังเกต (85.5%) ในด้านวิธีการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาคิดเชิงวิพากษ์นั้น กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การวิพากษ์วิจารณ์บทความ (94.2%) กรณีศึกษา (85.5%) การระดมสมอง (82.6%) การอภิปรายกลุ่มย่อย (76.8%) การสัมมนา (75.4%) การตั้งคำถามให้ตอบ (72.5%) และการค้นคว้าด้วยตนเอง (56.5%) เป็นวิธีการสอนในห้องเรียนที่ส่งเสริมและพัฒนาคิดเชิงวิพากษ์ได้ สำหรับการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าวิธีการสอนที่เหมาะสม ได้แก่ การประชุมปรึกษาผู้ป่วยเฉพาะราย (case conference) (95.7%) กรณีศึกษา (82.6%) การตั้งคำถามให้ตอบ (79.7%) การใช้กระบวนการพยาบาล (71.0%) และการตรวจเยี่ยมทางคลินิก (66.7%) สำหรับวิธีการประเมินการคิดเชิงวิพากษ์นั้น กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การอภิปรายกลุ่มย่อย (82.6%) การวิพากษ์วิจารณ์บทความ (78.3%) การสัมมนา (66.7%) กรณีศึกษา (66.7%) และการตั้งคำถาม (62.3%) เป็นวิธีการประเมินในห้องเรียนที่เหมาะสม และวิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยนั้น ได้แก่ กลยุทธ์การแก้ไขปัญหา (82.6%) การประชุมกลุ่ม (78.3%) การตั้งคำถาม (66.7%) และการสังเกตจากการฝึกปฏิบัติ (62.3%)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจของอาจารย์พยาบาลที่มีต่อการคิดเชิงวิพากษ์ รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินในนักศึกษาพยาบาลต่อไป